

34. Odpoveď ministra spravodlivosti Slovenskej republiky T. Boreca na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky M. Ritomskej podanú 23. septembra 2013 vo veci záväznosti výkladu zákonov

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky

Tomáš Borec

SEKRETARIAT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 28-10-2013		
Číslo spisu: <i>ME-7P3/2013</i>		
Listy: <i>1/2</i>	Prílohy:	
RZ	ZH	LU

Bratislava, 23. október 2013

Naše číslo: 13426/2013-51

Vážená pani poslankyňa,

listom z 20. septembra 2013 ste ma oslovili s otázkami týkajúcimi sa kompetencií ústredných orgánov štátnej správy vykladať právne predpisy pre účely rozhodovania súdov. Dovoľte mi, aby som sa vyjadril k otázkam formulovaným vo Vašej interpelácii.

Ústava Slovenskej republiky vymedzuje kompetencie jednotlivých zložiek štátnej moci. Každú z týchto zložiek, jej funkcie a právomoci upravuje samostatná hlava Ústavy Slovenskej republiky. Piata hlava vymedzuje zákonodarnú moc, šiesta hlava výkonnú moc a siedma hlava moc súdnu. Toto tzv. trojdelenie štátnej moci je v súlade aj s teóriou Montesquieua, ktorá zakotvuje osobitne súdnu moc a deklaruje oddelenie exekutívy, resp. oddelený výkon súdnictva od iných štátnych orgánov. Uvedený systém je rešpektovaným vo všetkých civilizovaných krajinách sveta z dôvodu potreby udržiavania stavu rovnováhy štátnej moci. Práve preto sa nejaví byť vhodné zasahovať do autority súdov výkladom zákonov zo strany štátnych orgánov. Súdny V Slovenskej republike sú nezávislé a nestranné a nemožno im uložiť žiaden pokyn, ako majú v konkrétnej veci rozhodnúť.

Podľa tradičnej schémy teórie práva rozoznávame niekoľko druhov výkladu podľa subjektov, ktoré tento výklad podávajú. Ide o výklad legálny, autentický, forenzný výklad, osobitne výklad Najvyššieho súdu, výklad orgánov aplikácie práva, interný organizačný výklad a doktrínálny výklad. Orgánom, ktorý poskytuje všeobecne záväzný výklad právneho predpisu je u nás Národná rada SR, ktorá je zákonodarným orgánom. Aj tento výklad je však záväzný len vtedy, ak je súčasťou právneho predpisu. Forenzný výklad možno aplikovať na každý konkrétny prípad individuálne, čo je napokon aj úlohou súdov. Interný organizačný výklad, teda výklad, ktorý podávajú ústredné i miestne orgány štátnej správy vo forme organizačných aktov, napríklad metodických pokynov, je záväzný v rámci určitej organizácie, či rezortu. Nemožno ho však označiť za všeobecne záväzný, keďže nereflekтуje individuálnosť jednotlivých prípadov. Súdny, naopak, majú povinnosť prejednávať a rozhodovať veci podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, čo vyplýva i zo zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších predpisov.

Kompetencie ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy určuje tzv. kompetenčný zákon, teda zákon č. 575/2001 Z.z. organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov. Tento zákon vo svojich ustanoveniach presne vymedzuje, čo môžu jednotlivé ústredné orgány štátnej správy konať. Ústredné orgány tu nemajú vymedzenú kompetenciu podávať záväzný výklad právnych predpisov a keďže v zmysle Ústavy Slovenskej republiky „štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, nemožno uložiť týmto orgánom, aby poskytovali záväzný výklad právnych predpisov.

Pokiaľ ide o otázku použitia „vyjadrenia“ ústredného orgánu štátnej správy ako dôkazného prostriedku, dovoľujem si poukázať na ustanovenie § 125 Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov), podľa ktorého môžu za dôkaz slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci. Takýmto dôkazným prostriedkom teda bezpochyby v súčasnosti právny názor ústredného orgánu štátnej správy je.

Kompetencia ministra spravodlivosti SR mi neumožňuje zabezpečiť, aby sa súdy zaoberali vyjadreniami ústredných orgánov štátnej správy „vážnejšie ako dôkaznými prostriedkami“, v kompetencii ministerstva spravodlivosti nie je totiž nariadiť súdom, aby sa zaoberali niektorým dôkazným prostriedkom vážnejšie ako iným, alebo aby rozhodovali na základe akéhokoľvek pokynu. Právna úprava, podľa ktorej by bol súd viazaný názorom ústredného orgánu štátnej správy by však bola podľa môjho názoru popretím tradičného trojdelenia štátnej moci a nezávislosti súdnictva ako takého.

S úctou

Vážená pani

Mária Ritomská

poslankyňa

Národná rada Slovenskej republiky

Na vedomie:

Vážený pán

Pavol Paška

predseda

Národná rada Slovenskej republiky